

י"ד מר חשון ה'תשע"ח 3.11.17

מגזין מס' 451

ערב שבת פרשת וירא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסגן א

הזדהותו של האדם – היא מקומו

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

כידוע, מצרים הוא מלשון מיצר וגבול, ויציאת מצרים בעבודת האדם הפנימית היא היציאה מן המיצר והגבול שבתוכי. יש בי צד טבעי בעל תוקף אדיר שכל כולו פניות ואינטרסים – ישות מתאוה וערמומית הנקראת בפנימיות התורה נפש בהמית. נפש זו מיצרה לי ומגבילה את יכולתי לראות ולשמוע אלוקות.

נפש, בכלל, ענינה רצון, ככתוב "היש את נפשך לדעת" – שמשמעותו היש את רצונך לדעת. ומבואר בחסידות ש'רצון', אותיות 'צנור', הוא מרוצת והטיית הנפש, ובכחו של רצון חזק גם להטות את הנפש לגלות גילויים העצמיים והתפתחות החושים. זאת אומרת, כשאני באמת מאד רוצה דבר כלשהו אזי כל בחינות וכוחות הנפש – העונג והרצון ובפרט השכל, הרגשות, יכולת המחשבה, הדיבור והמעשה שלי – מכוונים כולם לענין שאני רוצה בו.

אלא שאין הדבר תלוי אלא בהזדהותי: מאבק תמידי, רצוף עליות ומורדות, מתחולל בתוכי על הזכיה בהזדהותי, קרב איתנים הוא הניטש בין שתי נפשות (רצונות סותרים) המתרוצצות בקרבי. נפש אחת כאמור, כולה רציה אנוכית: אני המרכז, הכל סביבי, אני מאוד יקר וחשוב בעיני עצמי. מלבד יחידי סגולה, מלווה תחושה ראשונית זו, הממלאה את הוויתו הטבעית המותנית של כל אדם, מיום היוולדו ועד יום מותו. ככה נבראנו.

לעומתה, הנפש השנית, העצם שבי, היא הנפש האלוקית שאין בה שום נתינת מקום לשום ענין זולת חפצה ורצונה לעוררני, שאצא מגדרי להפנות פני לשליחותו כיהודי מלשון מודה. הנקודה העצמית הזו אינה מאפשרת לשבת במנוחה. ללא הרף שולחת היא איתותי הזהרה – 'זה לא זה' – המהדהים בתודעת האדם האינטימית, להקיצו משנתו בהבלי הזמן. אך ללא הועיל... שהרי מי כמוני יודע, אשר כל עוד חסרה אצלי ההחלטת האמיצה להזדהות במסירות נפש עם נפשי האלוקית, הרי שאין מסוכן לי ממני... וככלב השב על קיאו מקשיח ה'פרעה' שבי את לבו ומסרב שוב ושוב לשלחני מארצו, ארץ הישות התובענית... היונקת...

וזהו שמדגישה תורת החסידות: אשר אי אפשר להגיע לאותנטיות, להיות מה שאני מצד נקודת האמת שבי אלא על ידי הכנעת ושבירת גאוותי האנוכית המכסה עליה. יציאת מצרים בעבודת האדם הפנימית מתחילה רק כאשר פועל הוא בקרבו 'הזזה עצמית'. שכן רק האדם עצמו יכול בבחירתו החופשית להשפיל עצמו להשתעבד למיצר והגבול שבתוכו, או לרומם עצמו לפרוק עולו מעליו. וכלשון הכתוב "מעט מעט אגרשנו!"

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

עקדת יצחק - אהבה הגדולה מכולן

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

אהבת ה' היא אהבה עמוקה ועצומה כל כך, שלמענה מוכן האדם למסור הכול ממש - אף את חייו וחיי ילדיו. היא קבועה בעצם נקודת נשמתו, למעלה מכל התחושות הטבעיות.

יכאב לו הדבר, והוא ישתדל בכל יכולתו להיטיב לו.

אהבה עמוקה יותר היא זו של האב לבנו. הבן הוא חלק מאביו, והאב אוהבו אהבה טבעית. גם אם אין לבן שום מעלה מיוחדת אוהבו אביו אהבת נפש. האב מסור כל כך לבנו, שאם יארע דבר רע לבן, יזדעזע האב עד פנימיות נפשו וימסור הכול למענו, עד כדי סיכון חייו ממש. זה שיאה של האהבה האנושית.

בעומק הנשמה

אולם אהבת ה' היא אהבה שונה לחלוטין. זוהי אהבה עמוקה ועצומה כל כך, שלמענה מוכן האדם למסור הכול ממש - אף את חייו וחיי ילדיו, ובלבד שלא לאבדה. אהבה זו קבועה בעצמיותו ממש, בעצם נקודת נשמתו. שום גורם אנושי אינו יכול לעמוד נגדה, שכן היא נטועה בעומק הנשמה, שלמעלה מכל התחושות הטבעיות.

עוצמתה העזה של אהבה זו נתגלתה בניסיון העקדה, שבו עמד אברהם אבינו. כאשר אברהם כבש את רחמי האב לבנו יחידו והיה מוכן להעלותו לעולה על פי ציווי ה' - בכך הוכח בעליל, שאהבת ה' עמוקה מאהבת האב לבנו ומכל קשר אנושי הקיים על פני האדמה.

בית המקדש

שני היסודות הללו, שפורסמו בעולם על ידי ניסיון

"ויהי אתר הדברים האלה והאלוקים ניסה את אברהם" (בראשית כב, א)

הניסיון העשירי שבו נתנסה אברהם אבינו - עקדת יצחק - היה הקשה מכולם והגדול שבהם, וזכותו עומדת לנו בכל הדורות. הרמב"ם כותב, שתכליתו של ניסיון העקדה היתה לפרסם בעולם שני נושאים מרכזיים ביסודות היהדות:

(א) "להודיע אותנו גבול אהבת ה' ויראתו, עד היכן היא מגעת". כלומר, להמחיש עד כמה צריך האדם למסור את כל אשר לו למען אהבת ה' ויראתו.

(ב) "להודיע אותנו איך יאמינו הנביאים באמת מה שיבואם מאת ה'". נכונותו של אברהם לשחוט את בנו יחידו מוכיחה, שהיה בטוח לחלוטין שזהו ציווי ה'. אילו לא היה בטוח בכך לגמרי, ברור שלא היה עושה זאת. ניסיון העקדה מוכיח אפוא את עוצמת הוודאות של קבלת הנבואה אצל הנביא.

אהבה טבעית

היסוד הראשון מבטא את עוצמתה המופלאה של אהבת ה', השונה מכל אהבה אנושית. יש אהבה שבין אדם לחברו. אהבה זו גורמת לאדם להתמסר לרעהו, לוותר על תועלתו האישית למענו, ואם חלילה יארע רע לחברו -

העקדה, באו לידי ביטוי גם בבית המקדש, הוא המקום שבו התרחש ניסיון העקדה. עבודת ה' העליונה ביותר – עבודת הקרבנות – היא השלימות של אהבת ה' ויראתו. והיסוד השני, על ההתאמתות המוחלטת של התגלות ה'

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ל' וכרך י"א)

ניסיון של אב

הניסיון וזכות העקדה נקראים על שמו של אברהם, אף על פי שהמועמד להיות קרבן היה יצחק. גדול ניסיונו וסבלו של אב, המוליך את בנו לעקדה, מסבלו של הפושט צווארו שלו לשחיטה.

(לטהרת הקודש)

תמיד מוכן

"ויאמר אליו: אברהם, ויאמר הנני" (בראשית כב,א). על מענה אברהם "הנני" מפרש רש"י: "כך הוא ענייתם של חסידים, לשון ענווה הוא ולשון זימון". מדברי רש"י אפשר ללמוד כיצד חסידים צריכים להתנהג. תמיד ענייתם היא: "הנני" – תמיד הם מוכנים ומזומנים.

(ספר השיחות תש"א)

עד העקב

"עקב אשר שמע אברהם בקולי" (בראשית כב,יח). על ידי ניסיון העקדה ושאר הניסיונות, הרגיש אברהם את ציווי הקב"ה בכל ציור הקומה שלו, מראשו ועד עקב רגליו ("עקב" מלשון עקב הרגל).

(אדמו"ר הזקן)

בלי שאלות

עיקר ניסיון העקדה לא היה ענין מסירת הנפש שבו, כי לגבי אבותינו הקדושים, ש"הן הן המרכבה", אין זה דבר גדול כל כך. עיקר הניסיון – שלא הרהר אברהם אחר מידותיו של הקב"ה, שאף שהבטיח לו "כי ביצחק יקרא לך זרע", מכל מקום אברהם לא שאל שאלות ולא הרהר כלל אחר דברי ה', אלא לקח את בנו יחידו לעקדה.

(דרך מצוותיך)

זריזות נפלאה

הפלא והחידוש בניסיון העקדה היה בזריזות הנפלאה של אברהם אבינו לקיים את המצווה, להראות שמחתו וחפצו ולמלאות רצון קונו, ולעשות נחת רוח ליוצרו, כפי שנאמר (בראשית כב,ג): "וישכם אברהם בבוקר", ומפרש רש"י: נזדרז למצוה.

(תניא)

הסיפור השבועי

עונש במקום

היפוכה המוחלט של אוירת הקדושה והעדינות ששרתה בבית.

הרבי לא יכול היה להחריש אל מול הברוטליות הזאת. הוא פנה אל הסובבים אותו והעיר כי מן הראוי שהחמושים יסירו לפחות את הכידונים מעל הרובים.

בני הבית הבינו כי הרבי מצפה מהם להעביר את בקשתו אל החמושים, אך הם חששו לעשות זאת. היה צפוי לגמרי שדרישה כזו תתקבל בזעם אצל הברנשים הנוקשים האלה, שלא הצטיינו באהבת ישראל. איש לא רצה לחוש את נחת זרועם.

לפתע זו ממקומו אברך צעיר. זה היה הרב יעקב לנדא, לימים רבה של בני ברק. הוא הפר את הצו שאסר על כל תזוזה, ניגש אל מפקד הכוח, ובנחישות ביקש ממנו להתחשב בכבודו של הרבי ולהורות לאנשיו להסיר את הכידונים מן הרובים.

דממה השתררה בבית. כולם עצרו את נשימתם והביטו בחרדה במפקד ובאברך האמיץ. בלבם ריחמו עליו, שכן היה ברור להם שהמפקד האכזר יורה להעניש את הצעיר על חוצפתו. אך למרבה התדהמה פנה המפקד אל אנשיו ופקד עליהם קצרות להסיר את הכידונים מן הרובים. וכן עשו.

בדקות הקרובות המשיכו החמושים במלאכתם. הם חיטטו בכל ארונות הספרים, זרעו אנדרלמוסיה של ממש בבית ולא הותירו חפץ אחד על מקומו. אחד החמושים הבחין בקופסת טבק נאה, וחמד אותה לעצמו. בלי להשתהות טמן אותה בכיסו. זו היתה קופסת טבק שבה השתמש הרבי בחג הפסח.

הרבי, שהבחין בנעֻשה, נאנח. "קופסה זו יקרה לי

מלחמת אחים עקובה מדם פורצת ברוסיה, ורחובותיה נהפכים לזירת קרב מדממת. ה'אדומים' כנגד ה'לבנים'; 'הצבא האדום' והבולשביקים מול 'הצבא הלבן'.

זה קורה בשנת תרע"ח (אוקטובר 1917), אחרי המהפכה הקומוניסטית, שהשלימה את הדחת הצאר הרוסי שמונה חודשים קודם לכן (מהפכת פברואר). המדינה הענקית מידרדרת לאי יציבות ולגל שפיכות דמים, בין חסידי המהפכה לבין תומכי המשטר הישן.

מצבם של היהודים בימים הטרופים האלה היה קשה מאוד. כל אחד ואחד מהצדדים חשד בהם שהם תומכים בצד השני. לא היה צורך בהוכחות. חמושים 'לבנים' או חיילי הצבא האדום היו פושטים על בתי כנסת ועל בתיהם של רבנים ומנהיגי קהילות, ומשאירים אחריהם חורבן.

איש לא הופתע כאשר גם אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום דובער שניאורסון) מליובאוויטש 'זכה' לביקור כזה. באותם ימים התגורר הרבי בעיר רוסטוב, בדרומה של רוסיה, שלשם הרחיק בעקבות תהפוכות מלחמת העולם הראשונה. הרבי קיווה למצוא שם מעט שקט, אך תלאות הזמן לא הרפו ממנו גם שם.

יום אחד התפרצה אל הבית קבוצת חמושים. החיילים הדפו את הדלת בפראות, ומיד החלו לעשות חיפוש אחרי מסמכים מחשידיים. הם נהגו גסות בבני הבית, והורו להם לעמוד על מקומם ולא לזוז עד תום החיפוש.

החמושים אחזו בידיהם רובים מכודנים, והניעו אותם במופגן אל מול פניהם המבועתות של בני הבית והחסידים. מראה החיילים גסי הרוח, שארשת מרושעת נסוכה על פניהם, הטיל אימה על כולם. אלה ייצגו את

ברגע זה, וְלא – רע ומר יהיה גורלו!"

לכמה שניות השתררה דממה, ואז קרב אל השולחן אחד החמושים, ובפנים מושפלות הוציא מכיסו את קופסת הטבק והניחה על השולחן, בעוד עיניו הרושפות אש של המפקד נעוצות בו.

ארשת הקלה עלתה על פני הרבי למראה הקופסה שהושבה לבעליה. אולם כעבור רגע שוב עלתה עננה על פניו. "הקופסה נפתחה בתוך כיסו של החייל", אמר הרבי, "כעת אינני זקוק לה עוד, שכן קופסה זו מיוחדת לפסת, ועתה חוששני שמא יש חמץ בכיסו של האיש. לא אשתמש בה עוד".

החמושים יצאו מן הבית, מותירים מאחוריהם מהפכה גדולה ולבבות מפוחדים. ופתאום החריש את האוויר קול ירייה. כולם מיהרו אל פתח הבית. שם ראו את החייל, גנב הקופסה, מוטל על הארץ. התברר כי עם צאתו מן הבית נפלט כדור מנשקו, פגע בראשו והוא נהרג במקום.

מאוד", אמר בצער למקורביו, "אף שהיא עשויה מפח. הייתי מוכן לפדות אותה תמורת קופסת הטבק של כל השנה, העשויה כסף טהור".

שוב הביטו בני הבית זה בזה במבוכה. הפחד ניבט מפניהם. איש לא ההין לפצות פה כנגד בריונים רשעים אלה. ושוב הרב יעקב לנדא הוא שהחליט להסתכן ולפנות אל המפקד. "אנא הורה לחייל להחזיר את קופסת הטבק שלקח!", ביקש במתינות אך בנחישות.

כעת היו הסובבים משוכנעים שהערה זו ודאי מגדישה את הסאה בעיני המפקד. הם הכירו אותו כאיש רע מעללים ושונא ישראל, שאין בלבו רחמים על איש. ודאי יכלה את זעמו ביהודי החצוף, שחושב לעצמו כי הוא יורה למי מאנשיו כיצד לנהוג...

ואכן, למשמע הדברים אדמו פניו של המפקד. עיניו בלטו מחוריהן ונראה היה כי תיכף יעשה שפטים באברך החסיד. אך לא, המפקד פנה אל אנשיו דוקא וצעק בכעס: "מי שגנב את קופסת הטבק, שיניח אותה על השולחן

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשוט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וירא

מלאכים כבני אדם

שלושה ימים לאחר שקיים את מצות המילה, יושב בחברון אברהם אבינו ביום חם מאד בפתח אוהלו, ומצפה בכל לב לעוברי אורח כדי שיזמינם להתארח אצלו. הקב"ה, 'שהוציא חמה מנרתיקה' על מנת להרחיק עוברי אורח מאברהם המחלים ממילתו, נגלה אליו לבקרו ולשאול בשלומו.

לנוכח צערו של אברהם על העדר עוברי אורח, שולח ה' אליו שלושה מלאכים המתראים כבני אדם. משאך מבחין אברהם באורחים, מבקש הוא את סליחת ה' 'אורחו הגדול', וממהר לרוץ לקראתם להזמין אל אוהלו. הוא מציע להם 'רחיצת רגלים', מנוחה בצל וארוחה כיד המלך. עד מהירה מגלה אברהם כי הפעם אין מדובר בסתם אורחים, כי אם במלאכים אשר נשלחו לבצע שלוש משימות. מלאך אחד מחולל את פלא החלמתו המיידית של אברהם; מלאך שני תפקידו לבשר לו ולשרה אשתו כי בעוד שנה יולד להם בן, למרות זקנתם המופלגת; המלאך השלישי שליחותו להביא אל הפועל את הגזרה האלוקית – הפיכת סדום ועמורה – בשל רעת תושביה והשחתת דרכם.

איש החסד מלמד זכות

עם סיום שליחותם בבית אברהם, יוצאים המלאכים

לשליחותם בסדום. ובהיות אברהם 'אב להמון גויים' עמי הארץ, מגלה לו ה' מהו יעדם הבא של המלאכים. כשמוע אברהם, איש הטוב והחסד, אודות גזר דינם הנורא של אנשי סדום ועמורה, נעמד הוא לפני ה' ללמד זכות ולבקש עליהם רחמים. בדו שיח שמתנהל בינו לבין ה' מנסה הוא שוב ושוב לבדוק אולי ישנם בעיר כמה צדיקים (10,20,30,45,50) שזכותם תגן על יושביה. אך משמתברר לו כי אין בה אפילו עשרה צדיקים, חדל אברהם מלבקש בהבינו כי כלתה הרעה מאת ה' על אנשי סדום ועמורה.

הצלת לוט ובנותיו

בהגיע המלאכים לעת ערב לסדום, פוגשים הם את לוט המשמש כמנהיג וכשופט בעיר. לוט, אחיינו של אברהם שספג והושפע מדרכי דודו, מזמין מיד להתארח בביתו. עד מהירה, משאך נודע הדבר בעיר, נסערו כל תושביה: היתכן? הכנסת אורחים בניגוד לחוקי סדום!?!...

אנשי העיר מתקהלים מול ביתו של לוט ותובעים כי יוציא אליהם את אורחיו כדי לעשות בהם שפטים. לוט יוצא אליהם ומנסה להרגיע את שכניו הזועמים ולרצותם. לשם כך מוכן הוא אף למסור להם את בנותיו תחת אורחיו, אלא שכל נסיונותיו עולים בתוהו וההמון מסתער על הבית לחדור פנימה בכח. המלאכים אוחזים בלוט, מכניסים אותו הביתה וסוגרים אחריהם את הדלת.

ושוב נלקחת שרה אל בית המלך

חורבנה של סדום משפיע על האזור כולו, ושיירות אינן עוברות עוד במרחב חברון. אברהם מחליט להעתיק את מגוריו לגרר אשר בתחום שלטונו של המלך אבימלך. גם בגרר, כדי שלא לסכן את חייו, שוב מציג אברהם את שרה כאחותו. וגם עתה, כדוגמת מה שאירע בירידתו למצרים, נלקחת שרה ע"י הפלישתים אל בית המלך. ה' נגלה אל אבימלך בחלום הלילה ומודיעו כי נחרץ דינו למות על שלקח אשת איש. אבימלך משיב כי לא עשה זאת בזדון שהרי לא ידע כי נשואה היא. אזי מצווהו ה' שישב את האשה לביתה ושיבקש מבעלה שיתפלל בעבורו שלא ימות.

אבימלך מספר עם בוקר לעבדיו על חלומו. הוא קורא לאברהם וטוען ומתמרמר כנגדו על שלא גילה כי מדובר באשתו. אברהם משיבו כי לא שיקר בהציגו את שרה כאחותו, כי בת אחיו היא. המלך משיב לאברהם את שרה אשתו, ומלבד המתנות שמעניק לו – צאן ובקר ועבדים ושפחות וממון רב, מאפשר הוא לו להתיישב בארצו היכן שירצה כאזרח כבוד. אזי מתפלל אברהם בעבורו והאלוקים מסיר את מכת העקרות אשר אחזה בכל בית המלך בשל שרה.

שרה יולדת בן

כהבטחת המלאך, בחלוף שנה יולדת שרה לעת זקנתה בן לאברהם בן המאה שנים. לרך הנולד ניתן השם יצחק ואברהם מל אותו על פי ציווי ה' בהיותו בן שמונה ימים. כאשר נגמל (פוסק) הילד מלינוק בגיל שנתיים עורך אברהם סעודת הודיה.

גירוש הגר וישמעאל בנה

יצחק וישמעאל גדלים יחד בבית אחד. הדבר מעורר מורת רוח אצל שרה החוששת מפני השפעתו השלילית

באותה שעה מכה ה' בעיוורון את הצובאים על הבית עד כי אינם מוצאים את הפתח. עתה, בהיותם מוגנים בתוך הבית מבקשים המלאכים מלוט כי יכנס מיד את כל משפחתו על מנת להימלט קודם אור הבוקר מן העיר העומדת להיחרב.

המלאכים אינם מותירים ללוט שהות להתווכח עם חתניו המלגלגים על "דברי ההבל" שלו, ומאיצים בו להזדרז. הם מוציאים אותו ואת אשתו ובנותיו אל מחוץ לעיר, תוך שהם מזהירים אותם באזהרה חמורה לבל יביטו לאחוריהם (לראות כיצד מנחית ה' אש וגופרית מן השמים להחריב את ערי סדום ועמורה להופכם לעיי חרבות). לבקשת לוט, מסכימים המלאכים כי יתישב בעיר צוער (החדשה יחסית ועדיין לא גדשו חטאיה) שאינה צפויה להיחרב.

עם עלות השחר, כשנהפכת סדום ועמורה, אשת לוט אינה מתאפקת ומביטה לאחור ומיד הופכת היא לנציב מלח. ממקום מושבו צופה אברהם בתמרות העשן המיתמרות מן העיר החריבה.

לוט בא על בנותיו

מכל יושבי סדום ניצלים רק לוט ושתי בנותיו. מפוחד, נמלט הוא גם מצוער עם בנותיו אל ההרים, ושם במערה מוצאים הם מקלט. בת לוט הבכורה משוכנעת כי חרב העולם כולו וכי נותרו רק הם לבדם. היא מציעה לאחותה הצעירה לעשות מעשה כדי לקיים את העולם: הן משקות את אביהן כמות יין גדולה כדי להביאו למצב בו לא יהיה מודע לנעשה איתו. אזי שוכבות הן עמו בשכרותו, האחת בלילה אחד והשניה בלילה אחר, על מנת להביא ילדים לעולם החרב. שני בנים נולדים ללוט מבנותיו: הבכורה יולדת את **מואב** – ממנו קם העם המואבי; והצעירה יולדת את **בן עמי** – ממנו קם העם העמוני.

תהיה הזכות הגדולה שתעמוד לו ולזרעו עד עולם. אברהם מצטוו לקחת את בנו יצחק אל הר המוריה ולהקריבו לה' לעולה.

למרות הקושי הנורא שבדבר אין אברהם מהסס כלל, ומזדרז ומשכים בבוקר ויוצא מיד לבצע את הציווי. הוא חובש בעצמו את חמורו, לוקח עמו את בנו יצחק וגם את ישמעאל ואליעזר עבדו כמלווים, ויחדיו יוצאים הם אל הר המוריה. לאחר שלושת ימי הליכה נראה ממרחק המקום המיועד. אברהם משאיר את המלווים מאחור עם החמור ומניח על כתפי יצחק בנו את העצים המבוקעים. אזי נוטל הוא בעצמו את אבן האש ואת המאכלת ושניהם ממשיכים בדרכם אל הר המוריה. בהיותם בדרך, שואל יצחק את אביו היכן הוא השה שיקריבוהו לעולה? ואף כי מתשובת אברהם אשר הדבר נתון בידי ה', וגם מבין הוא את העומד להתרחש, בכל זאת ממשיך יצחק לצעוד עם אביו ללא עוררין ובהשלמה גמורה.

בהגיעם למקום מקים אברהם מזבח ועוקד את יצחק בנו על גביו. אברהם נוטל את המאכלת ומניפה... והנה לפתע שומע הוא את קול מלאך האלוקים המצווהו לעצור, ומוסיף המלאך ואומר "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה..." ה' מזמן למקום איל ואברהם מעלהו על המזבח תחת בנו.

בזכות עמידתו בנסיון העקדה נשבע ה' לאברהם ומברכו כי זרעו ירבה ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים, ובאשר יהיו הם מבורכים יבורכו על ידם גם שאר העמים.

לידת רבקה

אברהם שב לבאר שבע ושומע כי בינתיים גדלה משפחת אחיו נחור וכי נולדו לו אחיינים (אלא שעדיין אין אברהם יודע כי ביניהם גם בת ושמה רבקה).

של ישמעאל ה'פרא אדם' על בנה. היא מודיעה נחרצות לאברהם כי אין הגר וישמעאל בנה יכולים עוד להתגורר עימם בביתם ודורשת ממנו לגרשם וכן שלא יהיה להם חלק בירושה. בשומעו על מעשיו הרעים של ישמעאל, מצטער על כך אברהם ומתקשה לגרשו מן הבית. ה' אומר לו כי עליו לשמוע בקול שרה באשר בנו יצחק יהיה יורשו וממשיך דרכו - "כי ביצחק יקרא לך זרע" ואין לו להצטער בנוגע לישמעאל כי גם הוא יהיה לגוי גדול.

הגר וישמעאל מגורשים מן הבית ויוצאים אל מדבר באר שבע. לאחר שכלים המים שברשותה, משכיבה הגר את בנה תחת אחד השיחים ומתרחקת בוכיה שלא לראות בצער הילד ובמותו. והנה מתגלה מלאך ה' אליה ומבטיחה כי בנה יגדל, וממנו יקום עם גדול. אזי פוקח אלוקים את עיניה והיא רואה באר, ממנה היא דולה מים להשקות את בנה. ישמעאל ניצל וגדל במדבר ובבגרותו נושא הוא אשה מצרית.

באר שבע

אבימלך רואה בגדולתו והצלחתו האלוקית של אברהם, ומגיע אליו עם פיכול שר צבאו לבקשו כי יכרות עימו ועם זרעו ברית. הם כורתים ביניהם ברית ומיישבים את ענין הבארות שגזלו עבדי אבימלך מאברהם. על שם שבועתם נקרא המקום ההוא באר שבע. אברהם נוטע בבאר שבע אשל (ראשי תיבות - אכילה שתיה לינה) ומקים במקום מרכז גדול להכנסת אורחים שתכליתו הפצת שם ה' וגדולתו בפי כל.

עקידת יצחק

לאחר שכבר עמד בתשעה נסיונות קשים, מנסה ה' את אברהם בנסיון נוסף, הקשה מכולם, שתכליתו חיזוק הקשר בין אברהם וזרעו לבין הקב"ה. עמידתו בנסיון זה

מלאכים כאורחים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מצוות אחרות

הדבר יובן בהקדמת ההבדל המהותי בין המצוות שקיימו האבות לבין המצוות שלאחר מתן התורה. כאשר אנו נוטלים היום קלף ועושים ממנו מזוזה או תפילין – נעשה הקלף הגשמי הזה לחפץ קדוש. כשאנו מגישים מאכל ומשקה לאורח, כחלק ממצות הכנסת אורחים – שורה במאכלים הללו קדושה. לעומת זאת, למצוות של האבות לא היה הכח לקדש את המציאות הגשמית ולהפכה לדבר שבקדושה. המצוות שלהם נשארו רק במישור הרוחני, הערכי, הנפשי.

גם האבות קישרו את מצוותיהם עם פעולות גשמיות, אבל הצורך בפעולות הללו היה דרוש רק כדי ש"מעשי אבות" יהיו "סימן לבנים" – כדי להעניק לנו כח לקיים את המצוות שלאחר מתן התורה. אולם המצוות של האבות לא קידשו את העולם הגשמי והחומרי ולא היו יכולות להפוך את הגשמיות לדבר שבקדושה.

מה העיקר

על פי זה מובן, שאצל האבות היתה החשיבות העיקרית בכוונה הרוחנית, ולא בתוצאה, במעשה הגשמי, בניגוד לנו, שאצלנו העיקר הוא דוקא התוצאה הגשמית והעשייה בגדרי העולם הזה.

למשל, לאחר מתן תורה, יהודי שמכוון את כל כוונות התפילין, אך בתפילין שלו אות אחת פסולה – לא קיים את המצוה. לעומת זאת, אצל האבות היה המצב הפוך – הדגש היה על הצד הרוחני, על הרגש והכוונה של האדם. מבחינה זו, אם כיוונו את כל כוונות התפילין – קיימו את המצוה בשלימותה, אף על פי שהמצוה לא נתקיימה בגדרי העולם הגשמי.

"וישא עיניו וירא והיה שלושה אנשים ניצבים עליו"

פרשת וירא נפתחת בסיפור התורה על התגלותו של הקב"ה לאברהם אבינו בשעה שישב בפתח אוהלו, ועל שלושת האורחים שבאו אליו. רש"י, על פי מדרשי חז"ל, מסביר, שזה היה ביום השלישי למילתו של אברהם, ו"הוציא הקב"ה חמה מנרתקה, שלא להטריחו באורחים". אלא שאברהם הצטער מאוד שאין לו אורחים, והקב"ה שלח לו שלושה מלאכים בדמות אנשים.

מספרת התורה, שכאשר ראה אברהם את שלושת האנשים, מיהר ורץ לקראתם, בעודו 'מתנצל' לפני הקב"ה על שהוא עוזב אותו לטובת האורחים. מכאן למדו חז"ל, ש"גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה".

לא אורחים אמיתיים

כאן נשאלת שאלה פשוטה: הרי לאמיתו של דבר לא היו אלה בני אדם, אלא מלאכים. מלאכים אינם זקוקים לא לאכילה, לא לשתייה ולא ללינה. ואמנם, המלאכים אכן רק השימו עצמם כאוכלים ולא אכלו בפועל מכל מה שהכין אברהם בעבורם. יוצא אפוא, שאברהם אבינו עזב את הקב"ה שלא כדין, כי רק הכנסת אורחים אמיתית "גדולה מהקבלת פני השכינה", ואילו כאן לא היה צורך אמיתי בהכנסת אורחים.

קשה להסביר זאת בכך שאברהם לא היה יכול לדעת שמדובר במלאכים, ולכן יש כאן לכל היותר שגגה, שהרי מדובר כאן באברהם אבינו! אם על כל צדיק נאמר "לא יאונה לצדיק כל אוון", על אחת כמה וכמה אחד משלושת האבות, שעליהם נאמר: "הן הן המרכבה", כלומר, שהם בדוגמת ה'מרכבה' האלוקית העליונה!

בימיו ובימינו

על פי העיקרון הזה מובן מדוע מבחינתו של אברהם לא היה דופי בהכנסת האורחים:

העובדה שלא היו אלה בני אדם אלא מלאכים – היתה פחות חשובה בימיו של אברהם, שכן העיקר בימיו היה הכוונה והרגש של האדם המקיים את המצוה ולא עצם הקיום בתוך המציאות הגשמית.

אברהם נהג כדין כשעזב את הקב"ה, כי מבחינתו זו

שלימה בתכלית.

(מעובד מתוך גליון 'שיחת השבוע',

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ה')

חסידות על הפרשה וירא

'ציפור המדברת', והמלך מתענג מזה. ונשאלת השאלה: מדוע לא יביאו לפניו בני אדם המדברים בבניה יתירה יותר מאשר הציפור? אלא התענוג הוא מהחידוש שבדבר.

(מעובד מתוך אור-התורה חלק ב, עמ' 566)

מביט לסוף דבר מראשיתו ארדה נא ואראה (יח, כא) ארדה נא: ... לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום אכן חטאו במעשיהם הרעים, אבל זה שהקב"ה הענישם היה לא רק מצד ראית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם מצד שהסתכל ל"סוף מעשיהם" – האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברשעתם.
(מעובד מתוך ספר-המאמרים תש"ג עמ' 88)

התענוג שבחידוש

"צחוק עשה לי אלוקים, כל השומע יצחק לי" (כא, ו)

"אלוקים" – מידת הדין והגבורה, רומז לבחינת הגבורות שבנפש, דהיינו יצר הרע ונפש הבהמית.

"צחוק עשה לי אלוקים" – על ידי תיקון והמתקת גבורות אלו נעשה "צחוק" ותענוג למעלה.

ואף שההתבטלות של יצר הרע ונפש הבהמית לאלוקות כאן בעולם הזה, אין לה כל ערך לעומת הביטול השורר בעולמות עליונים (ואם כן, לכאורה, במה כחה לגרום צחוק ותענוג למעלה), מכל מקום, דוקא התבטלות זו, כאן למטה, היא הגורמת תענוג למעלה – מפני החידוש שבה.

משל למה הדבר דומה, למלך ששריו מבקשים להסב לו תענוג, אזי הם מביאים לפניו דבר חידוש כדוגמת

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר הנא

עודה ראשונה לנפש

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube Facebook

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:25	16:12	י-ם
17:26	16:27	ת"א
17:25	16:17	חיפה
17:28	16:31	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון